

Huizen
Klimaatbewust

De energietransitie in Huizen

2015

Klimaatakkoord van Parijs
Landen spreken af:

- stoppen met fossiele brandstoffen
- opwarming van de aarde beperken
- klimaatplannen per land maken.

Huizen klimaatneutraal in 2050
De gemeenteraad van Huizen stemt unaniem in met deze ambitie.

Doel 2030: 49% minder CO₂

Doel 2050: 95% minder CO₂

Klimaatakkoord Nederland
Overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties spreken af hoe we de klimaatdoelen in Nederland gaan halen.
www.klimaatakkoord.nl

2019

< 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2030 2050 >

Milieuprogramma 2021-2025

Afdeling Omgeving
Oktober 2020

Inhoud

1. Een nieuw milieuprogramma.....	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel, reikwijdte en functie.....	3
1.3 Leeswijzer.....	4
2. Huidig beleid	5
2.1 Beleid, plannen en programma's.....	5
2.2 Uitgangspunten van het milieubeleid	5
2.3 Doorwerking milieubeleid op gemeentelijke activiteiten	6
3. Energietransitie.....	9
3.1 Ontwikkelingen	9
3.2 Transitievisie Warmte	10
3.3 Regionale Energiestrategie	10
3.4 Energiebesparing woningen	12
3.5 Energiebesparing bedrijven.....	13
3.6 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	14
3.7 Energietransitie en mobiliteit	14
4. Circulaire economie	16
4.1 Ontwikkelingen	16
4.2 Een nieuwe grondstoffenvisie (regionaal)	17
4.3 Circulair inkopen en aanbesteden	17
4.4 Overige ontwikkelingen	18
5. Ruimtelijke milieutaken.....	19
5.1 Inleiding	19
5.2 Voorbereiding op de Omgevingswet	19
5.3 Bodem	20
5.4 Geluid	21
5.5 Luchtkwaliteit	22
5.6 Externe veiligheid	22
6. Begroting.....	24

Bijlagen

Bijlage 1: Huidige beleidsplannen en programma's.....	26
Bijlage 2: Duurzaam beheer en inrichting openbare ruimte.....	27

1. Een nieuw milieuprogramma

1.1 Inleiding

In 2015 stelde de gemeenteraad van Huizen de ambitie **Huizen klimaatneutraal in 2050** unaniem vast. Deze ambitie staat anno 2020 niet ter discussie. Integendeel, klimaatneutraliteit in 2050 is als dé leidende opgave in het landelijke Klimaatakkoord opgenomen. Samen met de Klimaatwet vormt het Klimaatakkoord sinds 2019 het wettelijke- en beleidskader voor de **energietransitie** in Nederland.¹

De energietransitie is niet de enige verduurzamingsopgave. De gevolgen van klimaatverandering worden steeds merkbaarder in de natuur en de bebouwde omgeving. Wateroverlast, droogte en hittestress zijn geen incidentele gebeurtenissen meer. Hierop voorbereid zijn vraagt om aanpassingen, ofwel **klimaatadaptatieve** maatregelen. Daarbij zet de klimaatverandering de **biodiversiteit** verder onder druk, ook in Nederland. De recente crises rond stikstof en PFAS tonen de kwetsbaarheid van het ecosysteem in eigen land indringend aan.

Nederland wil toe naar een volledig **circulaire economie**. Daar zijn meerdere redenen voor. Een ongewijzigde voortzetting van de huidige, lineaire economie leidt tot schaarste aan primaire grondstoffen. De afhankelijkheid van grondstoffen uit andere landen neemt bovendien toe, wat de economie zelf kwetsbaarder maakt. Voeg hieraan toe een groeiende stroom aan nutteloos afval, problemen als de wereldwijde 'plastic soup' en een grotere CO₂-uitstoot. Het Rijksbrede programma Circulaire Economie uit 2016 en het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2019-2023 richten zich daarom op de realisatie van een circulaire economie vóór 2050. Dit is een zeer ambitieus doel. Het tussendoel is om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken dan in het aanvangsjaar. Dit doel werkt onder andere door op de visie die gemeenten en GAD ontwikkelen voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen/grondstoffen.

Welke bijdrage wil de gemeente Huizen leveren aan oplossingen voor deze thema's? Hoe vertaalt die bijdrage zich in activiteiten voor de komende jaren? En wat is er nodig om die activiteiten uit te kunnen voeren? Dit Milieuprogramma 2021-2025 gaat in op deze vragen.

Gemeenten hebben daarnaast als taak om toe te zien op de bescherming van de milieukwaliteit (o.a. bodem) in de gemeente en het beperken van hinder en risico's. Met de komst van de **Omgevingswet** verandert er veel op dit gebied. Het nieuwe instrumentarium en normeringskader uit de Omgevingswet heeft gevolgen voor de wijze van werken. Ook hierop moet in de periode 2021-2025 ingespeeld worden.

1.2 Functie en reikwijdte

Vaststelling van een meerjarenprogramma is per definitie een momentopname. Toch is beoogd om voor een periode van vijf jaar zo concreet mogelijk weer te geven welke activiteiten nodig zijn om uitvoering te geven aan het milieubeleid. Het Milieuprogramma 2021-2025 is daarmee in de eerste plaats een programma dat overzicht biedt op voorgenomen **projecten en activiteiten**.

¹ Klimaatneutraliteit verschilt wezenlijk van energieneutraliteit. In een energieneutrale gemeente wordt alle energie die nodig is binnen de gemeentegrenzen opgewekt. In een klimaatneutrale gemeente is levering van hernieuwbare energie van buiten de gemeente (bijvoorbeeld via windparken op zee) eveneens mogelijk.

Het programma heeft daarnaast de volgende functies:

- Het (her)bevestigen en, waar nodig, verduidelijken van het huidige beleid en beleidsuitgangspunten. Er is dus op voorhand **geen sprake van gewijzigde ambities**. Op onderdelen van het beleid komen in de toekomst wel bestuurlijke en politieke afwegingen aan de orde, maar daarbij is dan steeds aparte besluitvorming nodig. De Regionale Energiestrategie (RES) is bijvoorbeeld als project in dit programma opgenomen, maar beleidskeuzes over de RES worden voorgelegd in separate voorstellen. Andere voorbeelden waarvoor dit geldt zijn de Transitievisie Warmte en de regionale grondstoffenvisie.
- Het beleid in dit programma **geeft richting aan de milieuparagraaf van activiteiten** waarvoor de gemeente verantwoordelijk is of aan kan bijdragen. Dit betreft bijvoorbeeld het beheer en de inrichting van de openbare ruimte, de coördinatie rond ruimtelijke ontwikkelingen en de inkoop en aanbesteding van producten en diensten.
- Het programma **borgt van jaar tot jaar de financiële middelen** voor de uitvoering van milieuprojecten, te beginnen voor 2021. Dit geldt voor activiteiten op het gebied van de energietransitie, de circulaire economie en de wettelijke milieutaken (bodem, geluid e.d.). Voor andere thema's zijn budgetten reeds in de begroting opgenomen. Zo zijn investeringen in klimaatadaptatie (vergroening, waterberging) of verduurzaming van mobiliteit onderdeel van bestaande programma's en budgetten in het kader van groenbeheer, het gemeentelijk rioleringsplan of het mobiliteitsbeleid. Voor inkooptrajecten of ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat duurzaamheidsaspecten een integraal onderdeel vormen van die trajecten en (dus) niet apart en vooraf gebudgetteerd worden.

1.3 Leeswijzer

Dit Milieuprogramma 2021-2025 is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 geeft een beknopte beschrijving van het beleid voor alle milieuthema's (circulariteit, energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit e.d.). Ook wordt beschreven hoe dit beleid doorwerkt op gemeentelijke processen en activiteiten.
- De hoofdstukken 3, 4 en 5 gaan specifiek in op ontwikkelingen en activiteiten voor de thema's energietransitie, circulaire economie en de wettelijke milieutaken (bodem, geluid, externe veiligheid en luchtkwaliteit).
- In hoofdstuk 6 is de begroting opgenomen.

“Ons dorp en land zijn er ook voor de generaties na ons. Hergebruik van grondstoffen, schone energieproductie en terugdringen van vervuiling vormen de basis om dit mogelijk te maken. Daarnaast passen we onze leefomgeving aan zodat overlast door de veranderingen in het klimaat wordt tegengegaan.” (Collegeakkoord Vitaal en Verbindend 2018)

2. Huidig beleid

2.1 Beleid, plannen en programma's

De bovenstaande passage uit het collegeakkoord omvat vrijwel alle milieuthema's waarvoor in Huizen ambities, beleid en programma's zijn opgesteld. Vrij vertaald kunnen de huidige ambities als volgt worden samengevat:

Huizen wil in 2050 klimaatneutraal en aardgasvrij zijn. Daarvoor wordt ingezet op energiebesparing en duurzame opwekking. Gelet op de beperkte ruimtelijke mogelijkheden wordt niet alle duurzame energie binnen de eigen gemeente opgewekt. Waar nodig of kansrijk wordt regionaal samengewerkt.

De economie is in 2050 circulair. Afvalstoffen worden zoveel mogelijk als grondstof ingezet. De gemeente neemt hierbij haar verantwoordelijkheid, waarbij wordt ingespeeld op kansrijke (boven)regionale initiatieven.

De gemeente is in 2050 klimaatbestendig ingericht. De leefomgeving is bestand tegen extreme neerslag, droogte en hitte. Waar mogelijk past de gemeente maatregelen toe.

Er is een optimale diversiteit aan dieren en plantensoorten. Waar mogelijk stimuleert de gemeente de biodiversiteit.

Bescherming van de bodem-, water- en luchtkwaliteit en het beperken van hinder en risico's zijn uitgangspunt bij alle werkzaamheden in de gemeente. Naleving van wettelijke eisen is daarbij het minimum. Meer in het bijzonder geven vastgestelde beleidsnota's, programma's en plannen op deelonderwerpen (energietransitie, afval, bodem, geluid etc.) sturing aan activiteiten die worden uitgevoerd. Dit geheel aan beleidsplannen is nog actueel. Daarmee vormt dit geheel een bruikbaar vertrekpunt voor het opstellen van een nieuw Milieuprogramma 2021-2025.

Bijlage 1 bevat het overzicht van de actuele beleidsplannen en programma's per milieuthema voor de gemeente Huizen.

2.2 Uitgangspunten van het milieubeleid

Bij het uitvoeren van het milieu- en duurzaamheidsbeleid zijn verschillende algemene uitgangspunten van toepassing.

Integrale duurzaamheid

Duurzaamheid kan alleen ontstaan als er een houdbare balans is tussen mens, milieu en economie. Thema's als energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en een schone leefomgeving staan niet los van elkaar, maar staan in dienst van dit evenwicht. Duurzaamheid vraagt dus om een integrale benadering. Hoe abstract dit ook is, of hoe lastig dit is te vertalen in de dagelijkse praktijk, er bestaat geen andere, betere visie van waaruit gedacht en gewerkt wordt. De Omgevingswet bevat ditzelfde gedachtegoed.

Aansluiten bij initiatieven uit de samenleving

Een succesvol beleid staat of valt bij de bereidheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen om zelf actie te ondernemen. Elk signaal of initiatief, hoe klein ook, verdient de aandacht. Afhankelijk van de situatie neemt de gemeente vervolgens een aanjagende, regulerende, regisserende of faciliterende rol in om duurzame initiatieven verder te helpen.

Participatie

De notitie “Burgerparticipatie, leren door doen” (2018) geeft aan op welke manier bewoners en bedrijven worden betrokken bij het opstellen van het milieubeleid en milieuplannen. Voor de komende periode zijn dat bijvoorbeeld de Regionale Energiestrategie en de Transitievisie Warmte.

Communicatie

De gemeente maakt initiatieven zoveel mogelijk zichtbaar, offline en online.

Informatie over het klimaatbeleid, nieuws over projecten en subsidies, praktische milieutips en goede voorbeelden worden gedeeld onder de noemer Huizen Klimaatbewust, de gemeentelijke duurzaamheidscampagne (www.huizenklimaatbewust.nl).

Educatie

De gemeente zet in op het bevorderen van natuur- en milieueducatie (NME). Kinderboerderij/NME-centrum De Warande vervult daarbij een centrale rol voor bewoners van Huizen en buurgemeenten. Daarnaast ondersteunt de gemeente de Stichting Omgevingseducatie Gooi en Vechtstreek, die zorgt voor een structureel en actueel aanbod aan lesmateriaal, buitenactiviteiten en excursies op NME-gebied (www.nmegooivechtstreek.nl).

Voorbeeldfunctie

De gemeente heeft de meeste invloed op activiteiten die in eigen huis of met directe zeggenschap van de gemeente worden uitgevoerd. Dit zijn bijvoorbeeld de openbare verlichting, de inrichting van de openbare ruimte en het gemeentelijk vastgoed. Op deze gebieden vervult de gemeente een voorbeeldrol bij de verduurzaming ervan.

(Boven)regionale samenwerking

Gemeentelijk milieubeleid bevindt zich per definitie in een regionale, landelijke en zelfs wereldwijde context. “Lokaal wat kan, regionaal wat moet” is het leidende principe. Regionale samenwerking ondersteunt de lokale ambities en omgekeerd.

Op diverse milieuterreinen wordt samengewerkt, bijvoorbeeld in de vorm van gemeenschappelijke regelingen (Regio/GAD voor de afvalinzameling, milieutoezicht door de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek). Ook zijn er gemeenschappelijke agenda's en projecten als de Regionale Samenwerkingsagenda Gooi en Vechtstreek (o.a. energietransitie), de MRA (elektrisch rijden) en de Regionale Energiestrategie (RES Noord-Holland Zuid).

2.3 Doorwerking milieubeleid op gemeentelijke activiteiten

Het milieubeleid werkt door op allerlei activiteiten die in en door de gemeente worden uitgevoerd. Hoe dat gebeurt, is hieronder beschreven.

Inrichting en beheer van de openbare ruimte

Duurzaamheid is een vanzelfsprekend uitgangspunt bij het beheer en de inrichting van de openbare ruimte. Dit vertaalt zich in een klimaatbestendige inrichting van het openbare gebied, vergroening, het stimuleren van biodiversiteit, bescherming van bodem en water en een zorgvuldige omgang met energie en grondstoffen.

De notitie “Duurzame inrichting en beheer van de groene ruimte” uit 2017 legt voor vrijwel alle inrichtings- en beheerwerkzaamheden in het groen vast op welke wijze rekening wordt gehouden met milieuaspecten. Bijlage 2 bevat hiervan een overzicht. Hierin zijn ook enkele andere werkzaamheden in de openbare ruimte opgenomen.

Het beleid op het gebied van klimaatadaptatie is sterk in ontwikkeling. In 2018 is een klimaatstresstest opgesteld in een samenwerking tussen het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de inliggende gemeenten, om de klimaatadaptatie-opgaven in kaart te brengen. De resultaten zijn te vinden op <https://agv.klimaatatlas.net>.

Gevoelstemperatuur

Hittestress is een term die aangeeft dat een sterk verhoogde gevoelstemperatuur optreedt, die onaangenaam en zelfs schadelijk kan zijn voor mens en dier...
[Lees meer](#)

In zogeheten risicodialogen worden de kwetsbaarheden voor wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsrisico's besproken en afgewogen.

De risicodialogen zullen leiden tot een uitvoeringsprogramma voor klimaatadaptatie in de gemeente.

Inkoop en aanbesteding van producten, werken en diensten

Duurzaam inkopen volgens de landelijke richtlijnen is de minimumstandaard voor de gemeente Huizen. In elke aanbesteding waarvoor landelijke duurzaamheidscriteria zijn opgesteld, worden deze criteria in de aanbesteding toegepast. De criteria voor duurzaam inkopen (of maatschappelijk verantwoord inkopen) zijn beschikbaar via het expertisecentrum PIANOo van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (www.pianoo.nl). Er zijn criteria voor verschillende productgroepen, bijvoorbeeld voor automatisering, facilitaire zaken, grond-, weg- en waterbouw en inkoop van energie.

Wanneer duurzaamheid als bijzonder zwaarwegend criterium wordt gezien bij een aanbesteding, kan worden gekozen voor een aanbesteding op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding (voorheen EMVI ofwel Economisch Meest Voordelige Inschrijving).

Met het ondertekenen van de MRA-intentieverklaring voor circulair inkopen in 2018 heeft de gemeente Huizen ingezet op verdergaande duurzaamheidseisen bij inkoop en opdrachtverlening. Voor de uitwerking daarvan wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Nieuwbouw en herontwikkeling

Voor nieuwbouwprojecten en herontwikkelingen gelden bij de ruimtelijke ordening en de vergunningverlening tal van eisen en regels, bijvoorbeeld op het gebied van bodem, geluidhinder, flora en fauna, externe veiligheid en luchtkwaliteit. Ook na de invoering van de Omgevingswet zullen deze eisen door ontwikkelaars in acht moeten worden genomen. De gemeente toetst hierop.

In het afgelopen jaar is het spanningsveld tussen milieukwaliteit, milieuregels en ruimtelijke projecten voor stoffen als stikstof en PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) duidelijk naar voren gekomen. De stikstofregels hebben op ontwikkelingen in Huizen vooralsnog geen impact gehad. Op het gebied van PFAS is dit wel in enige mate het geval. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan hoe hierop wordt ingespeeld.

Energieprestatie-eisen voor gebouwen worden steeds strenger. Sinds 1 juli 2018 is aardgasvrije nieuwbouw de standaard. Het is niet meer toegestaan om nieuwe woningen met een aardgasaansluiting op te leveren, tenzij de gemeente gebieden heeft aangewezen waarbinnen om zwaarwegende redenen van algemeen belang alsnog een aardgasaansluiting noodzakelijk wordt bevonden. B&W van Huizen hebben deze gebieden niet aangewezen, waardoor in heel Huizen nieuwbouw van aardgasvrije woningen verplicht is. Bovendien worden in 2021 de eisen voor de energieprestatie van gebouwen aangescherpt. Het realiseren van bijna energieneutrale gebouwen (BENG) wordt dan de norm.

De invoering van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om milieuaspecten bij ontwikkelingen meer integraal te benoemen en af te wegen. Op de betekenis van de Omgevingswet voor het milieubeleid wordt in hoofdstuk 5 nader ingegaan.

3. Energietransitie

“We staan aan de vooravond van een duurzame transformatie van de gebouwde omgeving, een aanpassing van onze ruim 7 miljoen huizen en 1 miljoen gebouwen, veelal matig geïsoleerd en vrijwel allemaal verwarmd door aardgas, tot goed geïsoleerde woningen en gebouwen, die we met duurzame warmte verwarmen en waarin we schone elektriciteit gebruiken of zelfs zelf opwekken. Dat gaan we tot 2050 stapsgewijs en samen met bewoners en eigenaren van deze gebouwen doen.” (Klimaatakkoord, pagina 15)

3.1 Ontwikkelingen

De landelijke opgave op het gebied van de energietransitie is vastgelegd in het Klimaatakkoord van 28 juni 2019. Gemeenten ondertekenden het akkoord op 29 november 2019. Alle afspraken uit het akkoord dienen in onderlinge samenhang voor een verduurzaming van het energiesysteem te zorgen, met een aardgasvrije en CO₂-neutrale gebouwde omgeving in 2050 als doel.²

Het tussentijdse doel voor 2030 (49% CO₂-reductie) is vertaald in diverse afgeleide doelen, zoals het aantal woningen dat verduurzaamd moet zijn (1,5 miljoen in 2030), de opwekking van duurzame energie op land (via de RES), elektrisch rijden (100% emissievrije nieuwverkoop van auto's in 2030). Het zijn vooral deze afgeleide doelen die sturend werken op het beleid van gemeenten.

De doelen zijn nog lang niet in zicht, maar er is veel in beweging gezet. Programma's en plannen zijn in uitvoering of in ontwikkeling voor diverse onderdelen, zoals de Regionale Energiestrategie, de Transitievisie Warmte, het faciliteren van elektrisch rijden en wijkgerichte aanpakken naar aardgasvrij.

Op landelijk niveau moet worden gedacht aan innovaties op het gebied van waterstof, een schonere industrie en landbouw en verduurzaming van de elektriciteitsproductie. Alle onderdelen bij elkaar moeten uiteindelijk in samenhang invulling geven aan de noodzakelijke verduurzaming van het energiesysteem.

Bewoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen krijgen met al deze ontwikkelingen te maken. Aan gemeenten is de rol toegekend om regie te voeren op de energietransitie in de eigen gemeente. In het bijzonder gaat het hierbij om de warmtetransitie: met welk tempo en via welke oplossingen kunnen alle gebouwen in de gemeente over op alternatieve warmtebronnen? Hoe krijgt een wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij vorm? En wat kunnen bewoners en bedrijven nu al doen om hierop in te spelen?

Deze gemeentelijke regierol is nieuw. Het is een rol die, afhankelijk van de fase van uitvoering, voortdurend vraagt om koersbepaling en keuzes over samenwerking met partijen als de woningcoöperatie en de netbeheerder, maar ook over de interne organisatie en de kennis en competenties die in elke fase van de transitie nodig zijn.

In onderstaande paragrafen wordt ingegaan op de projecten in het kader van de energietransitie voor de periode 2021-2025.

² Klimaatneutraliteit en CO₂-neutraliteit worden vaak afwisselend gebruikt. Er is wel een technisch verschil. CO₂-neutraliteit richt zich uitsluitend op het reduceren van CO₂ als (het belangrijkste) broeikasgas. Klimaatneutraliteit omvat ook het reduceren van andere broeikasgassen zoals methaan. Bij de energietransitie ligt de focus op CO₂ vanwege de verbranding van fossiele brandstoffen (en dus CO₂-uitstoot) die nog altijd dominant is in onze huidige energievoorziening.

3.2 Transitievisie Warmte

Wat gaan we doen?

Hoe een gemeente de regierol voor de warmtetransitie invult en met welk tempo wijken en buurten aardgasvrij kunnen worden, beschrijft de gemeente in de Transitievisie Warmte. Elke gemeenten moet uiterlijk eind 2021 een Transitievisie Warmte hebben vastgesteld. De vaststelling is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

De Transitievisie Warmte is een visie en planning op hoofdlijnen. Indien gepland wordt dat wijken of buurten vóór 2030 aardgasvrij worden, wordt in de Transitievisie Warmte vermeld wat de warmte-alternatieven zijn. Welke planning er ook geldt, altijd zal na het vaststellen van de Transitievisie Warmte per wijk een gedetailleerd wijkuitvoeringsplan (WUP) worden gemaakt. Het opstellen van een wijkuitvoeringsplan is een intensief proces van circa 2 jaar. Daarbij wordt samen met bewoners en gebouweigenaren uit de wijk een analyse van de wijk opgesteld, inclusief een strategie om te komen tot een duurzame warmtevoorziening.

De gemeente Huizen bereidt de Transitievisie Warmte in regioverband voor, samen met de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Laren en Wijdmeren. De gemeenten Hilversum en Weesp kennen elk een eigen traject. Er is een plan van aanpak opgesteld, dat uitgaat van de onderstaande stappen. Onderdeel van dit plan zijn bijeenkomsten met bewoners en informatieve sessies met de gemeenteraad. De regionale partners in de energietransitie, zoals woningcorporaties en de netbeheerder, worden bij de ontwikkeling van de Transitievisie Warmte intensief betrokken.

Wat is hiervoor nodig?

Voor het opstellen van de Transitievisie Warmte is extern advies gevraagd. In 2020 is de opdracht verstrekt om dit traject in 2020 en 2021 voor de 5 gemeenten te begeleiden. De benodigde middelen voor uitvoering van de Transitievisie Warmte zullen onderdeel zijn van het raadsvoorstel dat bij de vaststelling van de Transitievisie Warmte wordt aangeboden. Deze middelen, die aanzienlijk kunnen zijn, maken dus nog geen onderdeel uit van dit Milieuprogramma 2021-2025.³

3.3 Regionale Energiestrategie

Wat gaan we doen?

In de Regionale Energiestrategie (RES) wordt de bijdrage aan landelijke afspraken voor decentrale opwekking van duurzame energie geformuleerd.⁴ Daarbij gaat het om bewezen en opschaalbare technieken. Op dit moment zijn dat wind- en zonne-energie. Daarnaast gaat de RES in op de regionale verdeling van grootschalige warmtebronnen en op energiebesparing.

³ De uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord voor gemeenten worden vooral bepaald door het aantal wijkuitvoeringsplannen, zo blijkt uit onderzoek naar de uitvoeringslasten (<https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/09/24/aef--onderzoeksrapport-uitvoeringskosten-klimaatakkoord>).

⁴ De doelstelling uit het Klimaatakkoord is dat in 2030 35 TWh (terawattuur) aan duurzame energie op land wordt opgewekt.

Nederland is in 30 RES-regio's verdeeld die elk kijken wat mogelijk en wenselijk is. Huizen valt als gemeente in Gooi en Vechtstreek onder de RES-regio Noord-Holland-Zuid. Medio 2020 is de concept-RES voor de RES-regio Noord-Holland-Zuid voor wensen en bedenkingen voorgelegd aan alle gemeenteraden, algemeen besturen van waterschappen en Provinciale Staten van Noord-Holland. De definitieve RES (RES 1.0) wordt op 1 juli 2021 vastgesteld. In de aanloop naar de RES 1.0 worden alle wensen en bedenkingen integraal tegen elkaar afgewogen in een reactienota. Daarnaast worden de mogelijke zoekgebieden nader beoordeeld op haalbaarheid en zo veel mogelijk geconcretiseerd.

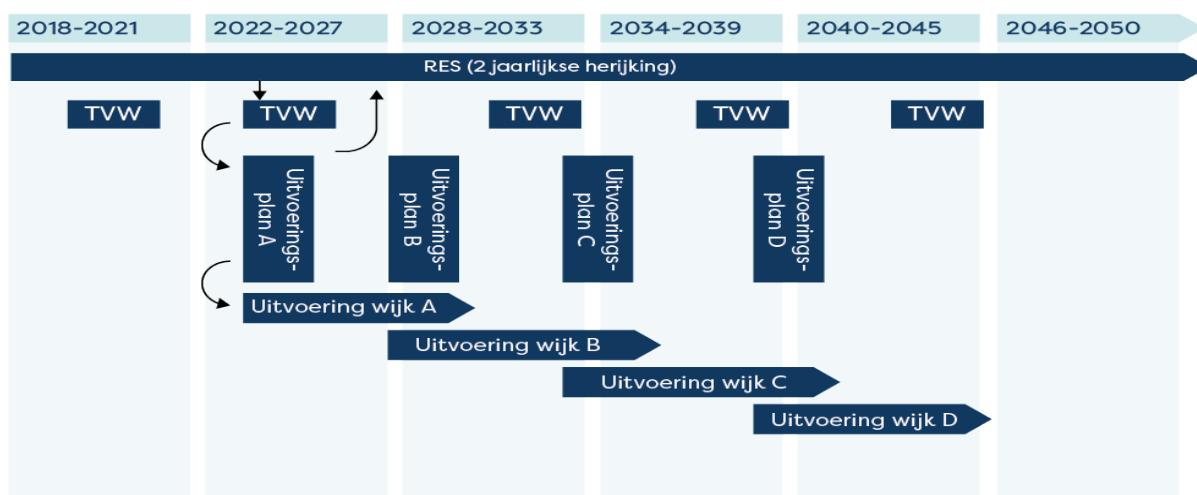
Wanneer de wensen en bedenkingen van de raden worden overgenomen, zullen vrijwel alle zoekgebieden voor windenergie in Gooi en Vechtstreek in de RES 1.0 verdwijnen, wat leidt tot een significant lagere bijdrage van onze regio aan de landelijke doelstelling.

Dat geldt ook voor Huizen. Wat in Huizen resteert aan mogelijkheden, is de realisatie van zonne-energie op grotere daken van bijvoorbeeld bedrijven, kantoren, zorginstellingen en parkeerplaatsen. Toch is ook daar een extra inspanning voor nodig, ook van de gemeente.

De in de RES opgenomen keuzes worden vastgelegd in de omgevingsvisie en het omgevingsplan van elke gemeente.

De RES en de Transitievisie Warmte zijn strategiedocumenten die periodiek worden herijkt. De onderstaande afbeelding geeft dit proces weer. In de afbeelding is ook het verband tussen de Transitievisie Warmte en de wijkuitvoeringsplannen inzichtelijk gemaakt.

TVW = Actualisatie transitievisie warmte uitvoeringsplan.
Uitvoeringsplan op wijkniveau

Wat is hiervoor nodig?

De bijdrage van de gemeente bestaat enerzijds uit het continu (door)ontwikkelen van de RES, in nauwe afstemming met betrokken professionele partijen, bewoners, de Regio Gooi en Vechtstreek en de overige gemeenten in het RES-gebied. Anderzijds moet de RES in elke gemeente worden uitgevoerd. Tot nog toe konden deze werkzaamheden door prioritering binnen de bestaande gemeentelijke formatie worden uitgevoerd. Voor 2021 is dat ook nog het geval. In de verdere toekomst moet er mee rekening worden gehouden dat extra middelen voor uitvoering nodig zijn.

3.4 Energiebesparing woningen

Wat gaan we doen?

Gemeenten in Gooi en Vechtstreek hebben in de Regionale Energiestrategie energiebesparing als speerpunt benoemd, omdat de mogelijkheden voor duurzame energieopwekking binnen de regio beperkt zijn.

De Transitievisie Warmte, toekomstige wijkuitvoeringsplannen naar aardgasvrij en maatregelen op woningniveau hangen nauw samen. Zo moeten in buurten waar woningen met een lage temperatuur verwarmd gaan worden, woningen zeer goed geïsoleerd worden voor een comfortabel binnenklimaat. Ook bij oplossingen op hogere temperatuur heeft isoleren zin, maar de mate van isolatie hoeft dan wellicht minder vergaand te zijn.

**Energie
besparen?**

Huizen
Klimaatbewust

**HuizenDuurzaam
helpt!**

Gemeente Huizen
Kijk op: huizenklimaatbewust.nl

In de komende jaren heeft het ondersteunen van bewoners bij energiebesparing prioriteit, omdat wijkgerichte oplossingen naar aardgasvrij pas op langere termijn op grote schaal beschikbaar komen. (De Transitievisie Warmte zal daarvoor een eerste richting geven). Bovendien moet het tempo van energiebesparing en woningisolatie verhoogd worden om de klimaatdoelen in zicht te houden. Het intensief communiceren van de mogelijkheden voor energiebesparing is daarom voor de komende 5 tot 10 jaar een minimumvereiste.

De communicatie en ondersteuning worden gericht op alle bewoners in de gemeente, om iedereen uiteindelijk te betrekken bij de energietransitie. Voorlichting, onafhankelijk advies en, binnen de mogelijkheden van de gemeente, financiële ondersteuning staan hierbij centraal.

Wat hebben we daarvoor nodig?

In de tabel hieronder is weergegeven op welke activiteiten in 2021-2025 concreet wordt ingezet en wat daarvoor nodig is.

Activiteit	Omschrijving
Energieloket	Elke gemeente moet een energieloket hebben dat onafhankelijk opereert en waar inwoners objectief energieadvies kunnen inwinnen. Gemeenten in Gooi en Vechtstreek werken sinds 2016 met het Duurzaam Bouwloket. Het contract met het Duurzaam Bouwloket loopt tot eind 2021. Vanaf 2022 dient een nieuw contract te worden gesloten.
Communicatiecampagne energiebesparing	Communicatie over energiebesparing heeft een blijvend karakter. Hiervoor is een structureel basisbudget beschikbaar. Om de lopende energiebesparingscampagne in 2021 voort te kunnen zetten, wordt incidenteel een extra budget gevraagd van € 15.000. Bij de activiteiten wordt samengewerkt met het Duurzaam Bouwloket, de energiecoöperatie HuizenDuurzaam en bewonersgroepen. In de toekomst zal ook rekening worden gehouden met projecten die voortkomen uit het regionale energiedienstenbedrijf, dat momenteel in ontwikkeling is (zie hieronder).
Energiedienstenbedrijf	Voor een optimale bundeling van bestaande energiediensten (voorlichting, advies, uitvoering) wordt in regionaal verband gewerkt aan een betere samenwerking in de keten. Dit wordt het energiedienstenbedrijf genoemd. Hiervoor is een eenmalige bijdrage van de regiogemeenten en de provincie Noord-Holland ingezet. De dienstverlening richt zich voor de komende jaren op Verenigingen van Eigenaren, monumenten en woningen met als bouwjaren '20-'95 en vanaf '95. De doelstelling is dat het energiedienstenbedrijf vanaf 2022 op eigen benen staat en daarmee zorgt voor een versnelling van het tempo van energiebesparing in onze regio.

Activiteit	Omschrijving
Subsidie woningisolatie	De subsidieregeling woningisolatie loopt (bij voldoende budget) tot april 2023. De regeling wordt mogelijk ook na april 2023 voortgezet. Is dat het geval, dan wordt hiervoor een separaat voorstel aan de raad voorgelegd.
Subsidie eenvoudige energiemaatregelen	De huidige subsidieregeling voor eenvoudige energiemaatregelen loopt van april 2020 t/m maart 2021. Via deze Rijksregeling kunnen gemeenten aan bewoners subsidie verstrekken voor kleine energiebesparende maatregelen. Het Rijk werkt aan het verlengen van de regeling. Het Duurzaam Bouwloket voert de regeling in mandaat en opdracht van de gemeente Huizen uit. Deze werkwijze wordt bij verlenging van de regeling voortgezet. In de begroting (hoofdstuk 6) is hiervoor hetzelfde budget als voor 2020 opgenomen.
Huurwoningen	Woningcorporaties (in Huizen met name De Alliantie) zijn verantwoordelijk voor verduurzaming van hun woningvoorraad. Met De Alliantie dient afstemming plaats te vinden over hoe bijvoorbeeld woningrenovaties aansluiten bij toekomstige wijkplannen.

3.5 Energiebesparing bedrijven

Wat gaan we doen?

Bedrijven in Huizen zorgen voor ruim 20% van de energievraag en zijn daarmee dus een belangrijke doelgroep in het kader van de energietransitie.

Afhankelijk van de aard van de bedrijvigheid en de omvang van het energiegebruik zijn er voor bedrijven wettelijke verplichtingen. Bedrijven met een verbruik hoger dan 25.000 m³ gas en/of 50.000 kWh elektriciteit moeten vanaf 1 juli 2019 rapporteren over energiebesparende maatregelen. Zogeheten 'erkende maatregelen' die zich binnen vijf jaar terugverdienen móeten worden getroffen.

Ondanks deze verplichting komt energiebesparing bij bedrijven moeizaam op gang. Dit is een landelijk probleem. Binnen het bedrijfsleven is er vaak onvoldoende kennis over deze complexe regels, het energieverbruik en het besparingspotentieel. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) heeft daarom een projectaanpak ontwikkeld, waarbij bedrijven, de OFGV en gemeente via een gerichte samenwerking tot resultaten komen.

Dit project, genaamd 'Stimulerend toezicht', is in Huizen gestart voor een periode van 3 jaar. Met het project worden alle bedrijven waarvoor de plicht geldt actief geïnformeerd. Bovendien krijgen 50 bedrijven op bedrijventerrein 't Plaveen de mogelijkheid om een energiescan van hun bedrijf uit te laten voeren. Bedrijven worden daarbij gestimuleerd om energie te besparen. Tegelijkertijd wordt ondersteuning geboden bij het naleven van de wettelijke energiebesparingsplicht. De toezichthoudende rol van de OFGV blijft dus in stand, maar er is ook veel aandacht voor bewustwording en de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven.

Daarnaast wordt in regionaal verband een project voorbereid dat is gericht op het realiseren van zonnepanelen op bedrijfsdaken. Dit project kan bijdragen aan de Regionale Energiestrategie, waarin voor Huizen immers wordt ingezet op zonne-energie.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Het project Stimulerend Toezicht loopt van 2020 t/m 2023. In 2020 is projectbudget beschikbaar gesteld. Of het project na 2023 een vervolg krijgt, is nog niet bekend. In de begroting (hoofdstuk 6) is nu geen specifiek budget voor dit project opgenomen. Bij voortzetting van het project wordt een separaat voorstel opgesteld.

Voor het project zonne-energie op bedrijfsdaken is in de begroting in bijlage 6 een bedrag van € 15.000 opgenomen. Daarmee kan dit project voor een periode van twee jaar worden uitgevoerd.

3.6 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Wat gaan we doen?

De opgave op het gebied van de energietransitie voor utiliteitsgebouwen, waaronder gemeentelijk vastgoed, is in het Klimaatakkoord vastgelegd. Het doel is 50% CO₂-reductie in 2030 t.o.v. 1990 en een CO₂-arme vastgoedportefeuille in 2050. De VNG heeft in juni 2020 een routekaart ontwikkeld die aangeeft langs welke weg gemeenten kunnen werken om de doelen te kunnen halen.

Voor Huizen is een beleidsvisie en uitvoeringsprogramma 2021-2025 voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed opgesteld. Daarbij is gebruik gemaakt van de VNG-routekaart. De beleidsvisie bevat eisen en richtlijnen op het gebied van energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en binnenklimaat die gevolgd worden bij nieuwbouw en renovatie.

In de beleidsvisie is de prioritering voor de verduurzaming (met name aardgasvrij maken) van de 116 gemeentelijke vastgoedobjecten in Huizen bepaald. In het uitvoeringsprogramma 2021-2025 is de prioritering vertaald in diverse projecten, onder andere:

- het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar een gebieds-WKO (warmte-koudeopslag) voor het gemeentehuis, Sportcentrum De Meent en de brandweerkazerne;
- het onderzoeken naar de mogelijkheid van warmtepompinstallaties of hybride-installaties (combinatie warmtepomp met cv-ketel) in enkele gebouwen;
- onderzoek naar de versnelde uitvoering van rendabele maatregelen zoals spouwmuurisolatie en zonnepanelen;
- de huidige meerjarenonderhoudsplannen in 2022 en 2023 omzetten naar duurzame meerjarenonderhoudsplannen;
- het uitvoeren van energieonderzoeken in schoolgebouwen, waarbij de uitkomsten worden meegenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP);
- het onderzoeken van de toepassingsmogelijkheden van systemen voor monitoring van energieverbruik en milieuprestaties van gebouwen.

Daarnaast wordt in regionaal verband een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om verdergaande verduurzaming te bereiken via de inkoop van gas en elektriciteit voor gemeentelijk vastgoed en de openbare verlichting vanaf 2022. De uitkomsten van dat onderzoek waren bij het opstellen van dit Milieuprogramma 2021-2025 nog niet bekend.

Wat hebben we daarvoor nodig?

In de bovengenoemde beleidsvisie en het uitvoeringsprogramma 2021-2025 voor verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is budget opgenomen gesteld voor de uitvoering daarvan. In dit Milieuprogramma 2021-2025 zijn daarom geen middelen voor dit onderdeel opgenomen.

3.7 Energietransitie en mobiliteit

Wat gaan we doen?

Het Klimaatakkoord bevatten op het gebied van mobiliteit afspraken die moeten zorgen voor meer duurzame (schonere, slimmere) mobiliteit.

In 2020 is het Mobiliteitsplan Huizen vastgesteld. Daarin zijn de volgende projecten op het gebied van verduurzaming van de mobiliteit opgenomen:

- In verband met de sterke groei van het aantal elektrische auto's wordt een strategisch plan opgesteld voor het plaatsen van oplaadpunten. Daarnaast wordt een actueel plaatsingsbeleid voor oplaadlocaties ontwikkeld. Hierin worden ontwikkelingen en mogelijkheden voor het proactief realiseren van laadpunten en laadpleinen op strategische locaties in Huizen meegenomen.
- In de busconcessie die in 2021 ingaat, is opgenomen dat het openbaar vervoer in 2030 CO₂-neutraal is. Er is zeker gesteld dat vanaf medio 2021 alleen nog met elektrische bussen wordt gereden. De elektriciteit wordt gevoed met stroom uit wind- en zonne-energie.
- Als proef is opgenomen om publieke laadpalen voor e-bikes bij verzamelpunten te realiseren, in elk geval bij twee HOV-haltes in de komende vijf jaar.

De belangstelling voor (en het aanbod aan) deelauto's en deelfietsen in Huizen is tot op heden relatief gering. Indien daar behoefte aan bestaat, treedt de gemeente in overleg met de exploitanten van de deelauto's over het faciliteren van deelautolocaties. Mogelijkheden voor elektrische deelauto's worden daarbij nadrukkelijk meegenomen.

Elf gemeenten die participeren in MRA-elektrisch, waaronder de gemeente Huizen, doen vanaf 2020 mee met een pilot "groen laden" (www.groenladen.nl). Circa 80 openbare laadpunten zijn voorzien van innovatieve software die bepaalt hoe snel de elektrische auto's laden. Dankzij slimme aansturing van de laadpunten worden de pieken en dalen in het aanbod van de groene stroom uit zon en wind goed benut. Daarmee wordt het energienet voorbereid op een toekomst met meer duurzame stroom. De pilot wordt in 2021 voortgezet.

Wat hebben we daarvoor nodig?

De bovenstaande projecten zijn meegenomen bij de vaststelling van het Mobiliteitsplan. Voor de uitvoering zijn in het kader van dit Milieuprogramma geen aanvullende middelen nodig.

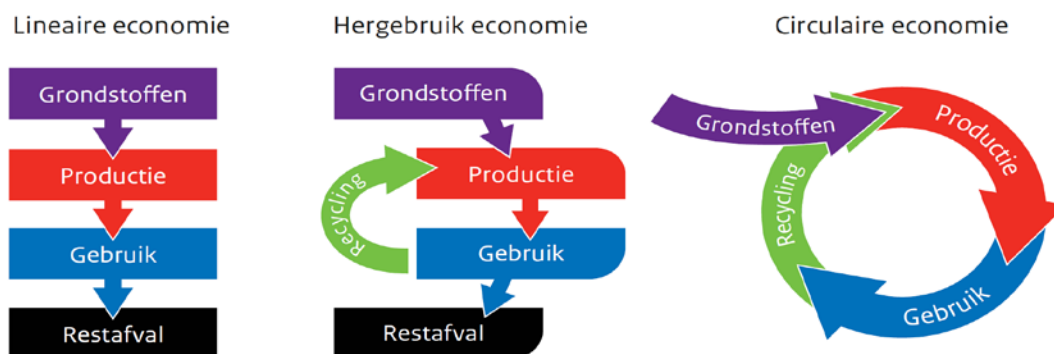

4. Circulaire economie

4.1 Ontwikkelingen

“In 2050 worden grondstoffen efficiënt ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. Voor zover er nieuwe grondstoffen nodig zijn, worden deze op duurzame wijze gewonnen. Producten en materialen worden zo ontworpen dat ze kunnen worden hergebruikt met zo min mogelijk waardeverlies en zonder schadelijke emissies naar het milieu. De ambitie is om samen met maatschappelijke partners in 2030 een tussendoelstelling te realiseren van 50% minder gebruik van primaire grondstoffen. (Rijksbreed programma circulaire economie, pagina 7)

Het perspectief naar een volledig circulaire economie in 2050 is veelomvattend. De ombuiging van een lineaire naar een circulaire economie vraagt namelijk, nog meer dan bij de energietransitie, om een ingrijpende systeemverandering op (inter)nationaal niveau.

Een circulaire economie verschilt wezenlijk van een economie waarbij wordt ingezet op zoveel mogelijk hergebruik en recycling. Een circulaire economie draait om waardebehoud. Dat levert een voorkeursvolgorde op voor de toepassing van materialen, producten en grondstoffen. Recycling is hierbij alleen een optie als andere opties, zoals preventie, herontwerp en producthergebruik echt niet mogelijk blijken.

Het landelijke doel is ambitieus en verdient het om te worden omarmd. Tegelijkertijd geldt dat deze enorme opgave bij veel partijen nog onbekend is. Hierdoor, en door het innovatieve karakter van de veranderingen die nodig zijn, laten de doelen zich nog moeilijk vertalen in een beleids- en uitvoeringsprogramma met circulaire activiteiten op lokaal niveau.

Gemeenten in het MRA-gebied zetten dan ook in op samenwerking. Er is gekozen voor de volgende prioriteiten:

- een aanpak op enkele specifieke materiaal- en grondstofstromen (zoals textiel, bouw- en sloopafval)
- circulaire inkoop en innovatieve aanbesteding
- circulaire gebiedsontwikkeling, onder andere circulaire bouw.

Ook in Gooi en Vechtstreek is afstemming over circulaire initiatieven. Niet alleen tussen gemeenten onderling, maar nadrukkelijk ook met de GAD als uitvoerend partner.

Hoewel een concreet uitvoeringsprogramma circulaire economie dus nog in de toekomst ligt, kunnen er voor de jaren 2021-2025 twee speerpunten worden benoemd waar de gemeente Huizen op inzet:

1. Het ontwikkelen van een nieuwe visie op (de inzameling van) grond- en afvalstoffen
2. Circulair inkopen en aanbesteden.

4.2 Een nieuwe regionale grondstoffenvisie

Wat gaan we doen?

In de afgelopen jaren is veel vooruitgang geboekt op het gebied van afvalscheiding. In 2019 werd in Gooi en Vechtstreek 70% van het huishoudelijk afval gescheiden ingezameld, een sterke verhoging ten opzichte van 2015 (55%). Daarmee is het doel van het (aflopende) programma VANG (Van Afval Naar Grondstof), 75% afvalscheiding, al bijna bereikt.

Het doel van een circulaire economie heeft effect op hoe we in de toekomst afval inzamelen en verwerken. Inspelen op de circulaire economie betekent niet dat recycling van de baan is, maar de kwaliteit van de ingezamelde grondstof wordt belangrijker. Daarnaast betekent dit meer aandacht voor het tegengaan van verspilling (preventie) en het hergebruik van producten.

De Regio Gooi en Vechtstreek ontwikkelt daarom samen met de gemeenten en de GAD een nieuwe visie op de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen (grondstoffen). De visie wordt in 2021 door het Algemeen Bestuur van de Regio vastgesteld, maar nadrukkelijk in samenspraak met de gemeenteraden voorbereid. Bij de ontwikkeling van de visie worden systeemkeuzes over bron- of nascheiding van PMD en 'difftar' (gedifferentieerde afvaltarieven) meegenomen.

Verder wordt geïnventariseerd welke kansen er zijn om de grondstoffeninzameling, een taak van de GAD, te koppelen aan andere doelen of activiteiten van de gemeenten.

Dit zijn bijvoorbeeld:

- werkgelegenheidsprojecten, gericht op reparatie van elektrische apparaten of hergebruik van hout, speelgoed, textiel e.d. (zogenoeten "koppelkansen");
- een marktplaats voor hout- en bouwafval, in samenwerking met de gemeenten.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Voor het medeontwikkelen van de grondstoffenvisie zijn geen extra middelen nodig. De uitvoering van de visie maakt onderdeel uit van de begroting van de Regio Gooi en Vechtstreek, onderdeel GAD.

4.3 Circulair inkopen en aanbesteden

Wat gaan we doen?

B&W van Huizen hebben in 2018 de MRA-intentieverklaring circulair inkopen ondertekend. De ambitie: minstens 10% circulair inkopen/opdrachtgeverschap in 2022 en 50% in 2025. Dit is een extra stap ten opzichte van inkoop en aanbesteding volgens de landelijke duurzaamheidscriteria. Van circulaire inkoop door overheden gaat, zeker als dit op grote schaal gebeurt, een sterke marktimpuls uit. Het bedrijfsleven, ook lokale ondernemers, hebben op het gebied van circulair inkopen baat bij duidelijkheid over de ambities van de overheid, met name voor het doen van investeringen in innovaties.

Aanvullend op de bovengenoemde intentie is ingestemd met afspraken uit de MRA-duurzaamheidstop van 2019. Hierbij zijn vijf inkooppakketten bepaald, die in het MRA-gebied circulair zullen worden ingekocht. Dit zijn verkeersborden, asfalt, bestratingsproducten, kantoorinrichting en cateringdiensten. De grote gemeenten ontwikkelen hiervoor de duurzaamheidscriteria, de kleinere gemeenten (waaronder Huizen) passen de criteria toe bij de eerstvolgende aanbestedingen. In dit opzicht volgt Huizen dus de gemeenten die zich op dit vlak als koploper manifesteren.

Binnen de MRA is een “roadmap circulair inkopen” ontwikkeld om circulair inkoopbeleid structureel in te bedden in de gemeentelijke organisatie. Hierin staan aanbevelingen voor het instellen van een kwartiermaker, het opstellen van een stappenplan, het stimuleren van bewustwording in de organisatie, het trainen van medewerkers etc.

De gemeente Huizen is nog niet in staat geweest om deze roadmap in de organisatie te vertalen. De eerste prioriteit ligt momenteel bij het versterken van de inkooporganisatie. Een versterkte inkooporganisatie is een voorwaarde om circulair inkoopbeleid structureel in te bedden.

Deze situatie heeft tot gevolg dat momenteel niet alle kansen worden benut op het gebied van circulair opdracht geven, aanbesteden en inkopen, waardoor ook de kennis hierover slechts beperkt wordt opgebouwd. Dat neemt niet weg dat er aandacht is voor circulariteit bij aanbestedingen. In het afgelopen jaar is dat bijvoorbeeld gedaan bij de aanbesteding van het nieuwe entreegebouw van zwembad Sijsjesberg.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Voorzetting van de huidige, pragmatische wijze van circulair inkopen, aanbesteden en opdracht geven vraagt naar verwachting niet om extra inzet en middelen.

Het structureel inbedden van de MRA-roadmap circulair inkopen doet dat wel. Hiervoor is echter separate besluitvorming nodig. Voorstellen kunnen pas worden opgesteld nadat de inkooporganisatie in dit opzicht voldoende versterkt is. Met deze inzet is in dit Milieuprogramma 2021-2025 dus nog geen rekening gehouden.

4.4 Overige ontwikkelingen

Wat gaan we doen?

Enkele andere ontwikkelingen op het gebied van de circulaire economie zijn:

- De gemeente Huizen heeft, in regionaal verband, de oproep van gemeenten ondersteund om in te zetten op het behoud van statiegeld, en voor de uitbreiding van statiegeld voor kleine pet-flesjes. Daarnaast vraagt de lobby van gemeenten richting Rijk en industrie voor meer preventie en een duurzamer herontwerp van producten om blijvende steun.
- De Rotary Huizen is, samen met andere Rotary Clubs, actief op het gebied van de actie “End Plastic Soup”. Er is een petitie aangeboden aan het portefeuillehoudersoverleg Milieu en Duurzaamheid. Hierin wordt opgeroepen om het gebruik van single-use plastics te voorkomen. In Huizen is daarop gereageerd door het wegwerpplastic in het gemeentehuis uit te bannen.
- In samenwerking met de GAD is PMD-afvalscheiding op scholen voor een periode van drie jaar mogelijk gemaakt. Verlenging van die periode ligt voor de hand, maar hangt ook af van de regionale grondstoffenvisie. Dat geldt ook voor de PMD-inzameling bij sportclubs en gemeentelijke gebouwen.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Voor bovengenoemde onderdelen is, uitgaande van gelijkblijvende ambities, geen extra inzet nodig.

5. Ruimtelijke milieutaken

5.1 Inleiding

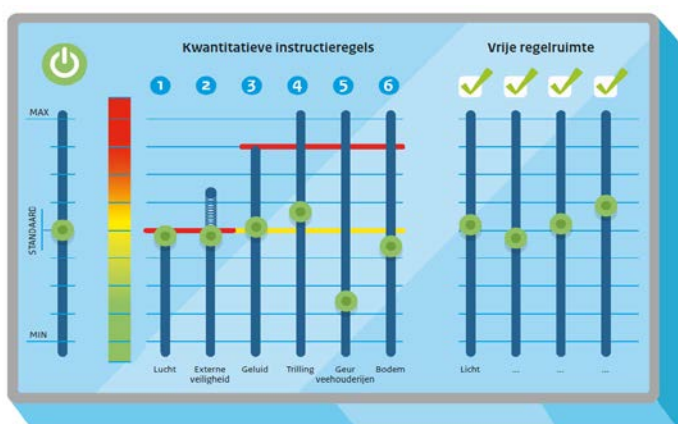
Bij een wijziging van bestemmingplannen of bij bouwplannen toetst de gemeente aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van geluid, bodem, luchtkwaliteit, externe veiligheid, flora en fauna etc. Het is een van de reguliere taken binnen de afdeling Omgeving. Regels, normen en beleid op deze gebieden zijn voortdurend in beweging. De invoering van de Omgevingswet zorgt daarbij voor een ingrijpende verandering.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op hoe de Omgevingswet doorwerkt op deze milieutaken. Eerst in algemene zin, daarna per milieutaak.

5.2 Voorbereiding op de Omgevingswet

Wat gaan we doen?

Met de invoering van de Omgevingswet vanaf 2022 veranderen de regels voor de uitvoering van ruimtelijke milieutaken als bodembeheer, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. De aandacht in de regels verschuift meer van milieubelastende functies (zoals bedrijven) naar milieugevoelige functies (zoals woningen). Milieubelastende en milieugevoelige functies moeten meer in het omgevingsplan worden geregeld dan nu in het bestemmingsplan, met name voor de lichtere bedrijven, zoals horecabedrijven en winkels.

Het nieuwe stelsel biedt voor enkele milieuaspecten meer ruimte om deze aspecten af te wegen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het hanteren van strengere milieunormen kan bijna altijd, mocht dat wenselijk zijn. Versoepeling kan niet altijd, maar de ruimte daarvoor is voor sommige aspecten wel iets groter geworden.

Ruimtelijke milieuaspecten zullen op termijn een integraal onderdeel gaan uitmaken van de gemeentelijke omgevingsvisie en het omgevingsplan. Voor alle milieugerelateerde nota's en plannen (zoals opgenomen in bijlagen 1 en 2) zal moeten worden beoordeeld of en zo ja, op welke wijze de opname in de omgevingsvisie en het omgevingsplan zal plaatsvinden.

De Omgevingswet betekent voor het bodembeheer dat de gemeente het bevoegde gezag voor een aantal bodemtaken wordt. Deze taken liggen momenteel nog bij de provincie.

Wat hebben we hiervoor nodig?

De middelen die nodig zijn voor de implementatie van de Omgevingswet in de gemeente Huizen zijn reeds toegekend. Vanuit dit Milieuprogramma 2021-2025 zijn daarom geen aanvullende middelen nodig.

5.3 Bodem

Wat gaan we doen?

De reguliere bodemtaken bestaan uit:

- Het beoordelen van bodemonderzoeken.
- Advisering over bodemaspecten bij openbare werken en/of bestemmingswijzigingen.
- Optreden als bevoegd gezag voor de sanering van kleinschalige verontreinigingen.
- Het initiëren van bodemonderzoek en bodemsaneringen.
- Het actueel houden van het gemeentelijke bodeminformatiesysteem en het verstrekken van bodeminformatie aan derden.
- Gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.

In 2019 is de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart geactualiseerd, gevolgd door een aanpassing van de nota bodembeheer in 2020. Daarmee is het optimaal hergebruiken van vrijkomende grond in de gemeente gewaarborgd. Het actualiseren van de bodemkwaliteitskaart voor de stof PFAS is voorzien voor de komende periode.

Met de Omgevingswet worden alle gemeenten in Nederland het bevoegd gezag voor de meeste bodemsaneringslocaties. Nu zijn alleen de grootste gemeenten dit. Deze overdracht van bevoegdheden vraagt aandacht, bijvoorbeeld op het gebied van digitalisering. Daarnaast biedt de Omgevingswet in het bodembeleid meer ruimte voor het maken van lokale afwegingen. In het omgevingsplan dienen de normen en kaders voor bodemsanering te worden vastgesteld. De voorkeurswaarde en de maximale waarde van het Rijk moeten daarbij wel in acht worden genomen. Daarnaast moeten gemeenten in het omgevingsplan aandachtsgebieden aanwijzen waarbinnen bodemonderzoek verplicht is.

Voor de periode 2021-2025 wordt ingezet op de volgende (projectmatige) activiteiten.

Activiteit	Omschrijving
Bodemkwaliteitskaart actualiseren voor PFAS	Er wordt eerst afgewogen of dit regionaal of lokaal gebeurt. Daarna wordt de uitvoering opgepakt.
Nota bodembeheer actualiseren voor PFAS	De nota bodembeheer wordt aangepast aan de geactualiseerde bodemkwaliteitskaart.
Redigeren digitale bodemrapporten zodat deze voldoen aan AVG	Diverse bodemrapportages bevatten persoonsgegevens. Wanneer deze (circa 200) rapportages openbaar worden gemaakt, moeten de rapportages geredigeerd worden om te kunnen voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
Geschikt maken van het bodeminformatiesysteem voor de Omgevingswet	Het gemeentelijke bodeminformatiesysteem (BIS) moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Beoordeeld wordt welke aanpassingen nodig zijn. Het BIS bevat 900 locaties en 1.500 bodemonderzoeken, waarvan de informatie (binnen de vereisten van de AVG) openbaar moet worden gemaakt.
Warme overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente onder de OW	De provinciale bodemzorgtaken gaan bij invoering van de Omgevingswet grotendeels over naar de gemeente. Dit heet de 'warme overdracht' van bodemzorgtaken Omgevingswet. De overdracht wordt voorbereid door de provincie en de OFGV. Er moet worden vastgesteld welke saneringslocaties onder het overgangsrecht van de Omgevingswet vallen (waar de provincie dus nog voor verantwoordelijk blijft) en welke verontreinigde locaties worden overgedragen aan de gemeente. Dat zijn over het algemeen alleen de verontreinigde locaties waarvan de sanering niet spoedeisend is.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Voor uitvoering van de bovengenoemde taken zijn de volgende middelen nodig.

Activiteit	Omschrijving
Reguliere bodemtaken	Hiervoor is een structurele post van € 10.000 in de begroting opgenomen. Het betreft noodzakelijk bodemonderzoek n.a.v. calamiteiten, stortingen e.d.
Bodemkwaliteitskaart actualiseren voor PFAS	De advieskosten voor het opstellen van de geactualiseerde bodemkwaliteitskaart bedragen ingeschat € 15.000,-.
Nota bodembeheer actualiseren voor PFAS	De advieskosten voor het opstellen van de geactualiseerde nota bodembeheer bedragen ingeschat € 10.000,-.
Redigeren digitale bodemrapporten zodat deze voldoen aan AVG	De kosten bedragen ingeschat € 10.000.
Geschikt maken van het bodeminformatiesysteem voor de Omgevingswet	De kosten worden ingeschat op € 45.000 voor 900 locaties, op basis van 0,5 á 0,75 uur per locatie.
Warme overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente onder de Omgevingswet	De koepels (o.a. VNG) zijn met het Rijk in overleg over de extra uitvoeringslasten, omdat de bodemtaken niet beleidsneutraal overgaan. Zodra hierover meer bekend is, wordt duidelijk wat de financiële gevolgen zijn. Daarna kan besluitvorming plaatsvinden.

5.4 Geluid

Wat gaan we doen?

De reguliere geluidtaken bestaan uit:

- Het beoordelen en initiëren van geluidonderzoeken.
- Advisering over geluidaspecten bij openbare werken en/of bestemmingswijzigingen.
- Het laten registreren van hogere geluidwaarden bij het Kadaster.
- Het verstrekken van geluidinformatie aan derden.
- Het behandelen van geluidklachten waarbij specifieke expertise is gewenst.

De gemeente Huizen is verplicht om elke vijf jaar de geluidssituatie in de gemeente vast te stellen c.q. te actualiseren via een geluid(belasting)kaart. Conclusies en vervolgstappen moeten worden uitgewerkt in een actieplan geluid. Voor de geluidkaart dient dit in 2021 plaats te vinden, waarop actualisatie van het huidige actieplan 2018-2023 volgt.

Met de Omgevingswet krijgen gemeenten de mogelijkheid om per gebied een bepaald geluidniveau vast te leggen in het omgevingsplan. Daarbij moet rekening worden gehouden met de geluidkaart. Voor verkeerslawaai moeten de voorkeurswaarde en de maximale waarde daarbij in acht worden genomen. Wel ontstaat meer lokale afwegingsruimte.

Voor de periode 2021-2025 wordt ingezet op de volgende (projectmatige) activiteiten.

Activiteit	Omschrijving
Geluidbelastingkaart actualiseren	Er wordt eerst afgewogen of dit regionaal of lokaal gebeurt. Daarna kan de uitvoering worden opgepakt.
Actieplan geluid actualiseren	Het actieplan geluid wordt aangepast aan de geactualiseerde geluidbelastingkaart. Dit actieplan dient vervolgens als verplicht programma te worden opgenomen in het gemeentelijke omgevingsplan.

Wat hebben we daarvoor nodig?

Voor uitvoering hiervan zijn de volgende middelen nodig.

Activiteit	Omschrijving
Geluidbelastingkaart actualiseren	De advieskosten voor het opstellen van de geactualiseerde geluidbelastingkaart bedragen € 15.000,-.
Actieplan geluid actualiseren	De advieskosten voor het opstellen van het geactualiseerde actieplan geluid bedragen € 15.000,-.

5.5 Luchtkwaliteit

Wat gaan we doen?

Vanuit het beginsel van een goede ruimtelijke ordening worden ruimtelijke ontwikkelingen standaard getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

De luchtkwaliteit in Nederland wordt jaarlijks via monitoringsrapportages in beeld gebracht. Knelpunten, bijvoorbeeld langs snelwegen in grote steden, worden daarbij gevolgd, op basis waarvan maatregelen kunnen worden bepaald. De luchtkwaliteit in Huizen voldoet ruimschoots aan de vastgestelde normen, bijvoorbeeld voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Dit betekent dat ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Huizen niet worden belemmerd door deze normen. Dat geldt vooralsnog ook voor de stikstofnormen. Er zijn inmiddels verschillende bouwprojecten doorgerekend en getoetst aan de stikstofnormen. Deze projecten lieten, met name door de grote afstand tussen Huizen en het meest nabijgelegen stikstofgevoelige gebied (Naardermeer) steeds een stikstofdepositie zien die onder de wettelijke ondergrens ligt.

Met de Omgevingswet verandert er op het gebied van luchtkwaliteit niet veel. Er komen geen mogelijkheden om een slechtere luchtkwaliteit toelaatbaar te achten dan wettelijk bepaald is. Wel kunnen gemeenten strengere eisen vastleggen in het omgevingsplan, indien daar goede redenen voor zijn. Hierbij geldt dan ook de verplichting om de luchtkwaliteit te monitoren voor die gebieden waarbij dat het geval is. Naar verwachting zal geen gebruik worden gemaakt van deze mogelijkheid.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Er zijn geen extra middelen nodig om de taken op het gebied van luchtkwaliteit te blijven voeren.

5.6 Externe veiligheid

Wat gaan we doen?

Bij ruimtelijke plannen in Huizen wordt voor het aspect externe veiligheid gekeken naar (de nabijheid van) lpg-tankstations, de afstand tot de route gevaarlijke stoffen en de afstand tot de ondergrondse hogedruk aardgastransportleiding. Daarbij wordt getoetst aan wettelijke risiconormen. Naast wet- en regelgeving is er regionaal beleid in de vorm van de Beleidsvisie externe veiligheid Gooi en Vechtstreek. Hierin zijn enkele aanvullende richtlijnen opgenomen voor het toepassen van externe veiligheidsregels bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Risicovolle bedrijven in de gemeente zijn opgenomen in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Het beheer van het RRGS is sinds 2018 overgedragen aan de OFGV. Kwetsbare objecten en ramptypen die niet door gevaarlijke stoffen worden veroorzaakt (overstromingen, natuurbranden e.d.) zijn geregistreerd in het Informatie Systeem Overige Ramptypen (ISOR). ISOR en RRGS vormen samen de basis voor de openbare provinciale risicokaart.

Met de komst van de Omgevingswet wordt de informatie uit het RRGs en ISOR in een nieuw informatiemodel (Register Externe Veiligheid) geordend.

De invoering van de Omgevingswet leidt niet tot extra lokale afwegingsruimte op het gebied van externe veiligheid.⁵ Wel nieuw is de mogelijkheid om zogeheten aandachtsgebieden en voorschriftgebieden voor externe veiligheid in het omgevingsplan aan te wijzen. Deze mogelijkheden zullen in kaart moeten worden gebracht voordat de Omgevingswet in werking treedt.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Voor de reguliere taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid zijn geen aanvullende middelen nodig. Er is mogelijk extern onderzoek nodig voor het in kaart brengen (en eventueel laten doorrekenen) van aandachtsgebieden en voorschriftgebieden voor externe veiligheid. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat deze middelen binnen het beschikbare budget voor implementatie van de Omgevingswet kunnen worden vrijgemaakt.

⁵ Naast "externe veiligheid" wordt ook de term "omgevingsveiligheid" gebruikt, vooruitlopend om de Omgevingswet.

6. Begroting

Evenals is eerdere milieuprogramma's is in dit Milieuprogramma 2021-2025 het uitgangspunt dat activiteiten van jaar tot jaar worden begroot. In de onderstaande tabel is de begroting voor 2021 in beeld gebracht. Een aantal activiteiten is in de gemeentebegroting al structureel begroot. Dat is bij die activiteiten vermeld. Waar in de tabel "n.t.b." staat, worden deze budgetten toegekend als onderdeel van toekomstige, separate voorstellen.

Voor de jaren 2022 en verder wordt, zoals gebruikelijk, een actueel programma opgesteld en voorgelegd aan college en raad voor besluitvorming. Daarbij wordt tevens verslag gedaan van de activiteiten van het voorgaande jaar. Zodoende is er elk jaar een actueel uitvoeringsprogramma en -jaarsverslag.

Activiteit	Omschrijving	2021	2022-2025	Toelichting
Energietransitie				
Transitievisie Warmte	Uitvoering van de Transitievisie Warmte	n.t.b.	n.t.b.	Budget voor uitvoering van de visie wordt in 2021 bij vaststelling van de visie in beeld gebracht (via een separaat raadsvoorstel).
Regionale Energiestrategie (RES)	Uitvoering van de RES 1.0	n.t.b.	n.t.b.	Budget voor uitvoering wordt in 2021 bij vaststelling van de RES 1.0 in beeld gebracht (separaat raadsvoorstel).
Energiebesparing woningen	Communicatiecampagne	15.000	n.t.b.	Structureel begroot: € 30.000. In 2021 is een aanvullend budget nodig van € 15.000.
	Subsidie woningisolatie	-	n.t.b.	Budget is toegekend t/m 1 april 2023 (einde looptijd regeling).
	Subsidie eenvoudige energiemaatregelen	22.000	n.t.b.	Betreft kosten voor uitvoering van deze subsidieregeling door het Duurzaam Bouwloket.
	Energiedienstenbedrijf	-	-	Budget is toegekend via een regionale begrotingswijziging.
	Huurwoningen	-	-	Geen budget nodig, het betreft de reguliere afstemming met woningcorporatie(s).
Energiebesparing bedrijven	Stimulerend toezicht energiebesparing en zonne-energie op bedrijfsdaken.	15.000	n.t.b.	Projectbudget voor stimulerend toezicht t/m 2023 is reeds toegekend. Budget van € 15.000 maakt uitvoering van project zonne-energie op bedrijfsdaken mogelijk.
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	Uitvoeringsprogramma 2021-2025	-	-	Budget is opgenomen bij de separate voorstellen voor dit uitvoeringsprogramma.

Activiteit	Omschrijving	2021	2022-2025	Toelichting
Energietransitie en mobiliteit	Diverse projecten	-	-	Budget is onderdeel van het Mobiliteitsplan.
Circulaire economie				
Regionale grondstoffenvisie	Vaststellen en uitvoering visie	-	-	Budgetten voor vaststelling en toekomstige uitvoering maken onderdeel uit van de regiobegroting (GAD).
Circulair inkopen	Toepassen circulaire criteria bij inkoop en aanbesteding van werken, producten en diensten	-	-	Eventuele meerkosten zijn integraal onderdeel van de betreffende inkooptrajecten.
Ruimtelijke milieutaken				
Bodem	Reguliere bodemtaken	-	-	Structureel begroot: € 10.000. Geen aanvulling nodig.
	Nota bodembeheer actualiseren voor PFAS	10.000	-	Eenmalig
	Redigeren digitale bodemrapporten zodat deze voldoen aan AVG	10.000	-	Eenmalig
	Geschikt maken bodeminformatiesysteem voor de Omgevingswet	45.000	-	Eenmalig
	Warme overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente	n.t.b.	n.t.b.	
Geluid	Actualisatie geluidbelastingkaart	15.000	-	Eenmalig
	Actualisatie actieplan geluid	15.000	-	Eenmalig
Luchtkwaliteit	Reguliere taken (toetsing ruimtelijke plannen aan luchtkwaliteit)	-	-	
Externe veiligheid	Reguliere taken, divers	-	-	
<u>TOTAAL</u>		<u>147.000</u>	<u>n.t.b.</u>	

Bijlage 1: Huidige beleidsplannen en programma's

Thema	Beleidsplan of programma	Vastgesteld	Omschrijving
Energietransitie	Huizen klimaatneutraal in 2050	Raad, 2015	Langetermijndoel voor beleid en programma's energietransitie
	Milieuprogramma 2016-2020	Raad, 2015	Vertaling nota "Huizen klimaatneutraal in 2050" naar activiteiten voor 2016-2020. Een 'milieubreed' programma, dus ook met aandacht voor afval, bodem, geluid etc.
	Concept Regionale Energiestrategie (RES)	Raad (voor wensen en bedenkingen), 2020	Eerste versie (boven)regionaal plan voor opwekking duurzame energie via wind en zon, met zoekgebieden
Circulaire economie, afvalstoffen, grondstoffen	Regionaal uitvoeringsprogramma huishoudelijk afval Van Afval Naar Grondstof (VANG) 2015-2020	AB Regio Gooi en Vechtstreek, 2015	Doelstelling 75% afvalscheiding in 2020, met uitvoeringsactiviteiten
	Intentieverklaring circulair inkopen	College, 2018	Samenwerking binnen MRA-gebied voor circulair inkopen
Klimaatadaptatie	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan en Waterplan Huizen 2016-2025	Raad, 2016	Zorgplicht voor inzameling en verwerking hemelwater en grondwater, als onderdeel van klimaatadaptatie
	Verordening op de afvoer van hemel- en grondwater	Raad, 2017	Mogelijkheid om gebieden aan te wijzen waar infiltratie van hemelwater op eigen terrein verplicht wordt
Biodiversiteit	Notitie Duurzame inrichting en beheer van de groene ruimte	College, 2017	Uitgangspunten en werkwijze voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte, rekening houdend met o.a. biodiversiteit en klimaatadaptatie
Bodem	Nota Bodembeheer	Raad, 2020	Beleid voor toepassing van grondstromen in de gemeente
	Bodemkwaliteitskaart	College, 2019	Vastleggen bodemkwaliteit voor gebieden als uitwerking van de Nota Bodembeheer
Geluid	Geluidbelastingkaart	College, 2016	Berekende geluidsbelasting voor geluidgevoelige bestemmingen in de gemeente
	Actieplan geluid 2018-2023	College 2018	Actieplan volgend op de geluidbelastingkaart
Externe veiligheid	Route gevaarlijke stoffen	Raad, 2011 (ongewijzigd na evaluatie in 2017)	Aanwijzing van de route waarover transport van gevaarlijke stoffen (o.a. lpg) plaatsvindt
	Beleidsvisie externe veiligheid Gooi en Vechtstreek	Raad, 2011	Uitgangspunten voor toepassing van externe veiligheid op o.a. vergunningverlening en ruimtelijke ordening
Luchtkwaliteit	Geen lokaal beleid, voldoen aan wetgeving is uitgangspunt	N.v.t.	N.v.t.
Vergunningen, toezicht en handhaving milieu	Regionaal beleidskader vergunningverlening, toezicht en handhaving 2019-2022	College, 2019	Beleidskader voor milieuvergunningen, -toezicht en -handhaving (taken zijn overgedragen aan de OFGV)

Bijlage 2: Duurzaam beheer en inrichting openbare ruimte

Activiteit	Omschrijving
Groenbeheer algemeen	Beheer zo natuurlijk mogelijk uitvoeren. Biodiversiteit stimuleren door te kiezen voor verschillende soorten bomen en planten, met extra aandacht voor een bijvriendelijke inrichting.
Groen voor verharding	Bij wijkrenovaties waar mogelijk verharding vervangen door een groene inrichting. In versteende wijken kansrijke locaties waar mogelijk vergroenen.
Onkruidbestrijding	Geen toepassing chemische bestrijdingsmiddelen. Onkruid voorkomen door waar mogelijk inrichtingsmaatregelen te nemen.
Inkoop plantmateriaal	Plantmateriaal inkopen bij kwekers met het certificaat Groenkeur.
Onderhoud beplanting (snoeien e.d.)	Rekening houden met aanwezige fauna, door bijvoorbeeld buiten het broedseizoen te snoeien.
Maaibeheer	Doorgaan met huidige werkwijze: extensief beheren, zodat flora en fauna zich kunnen ontwikkelen.
Afval- en grondstoffen uit de openbare ruimte	Vrijkomende afvalstromen zo hoog mogelijk in de kringloop van grondstoffen terugbrengen. Verwerking van groene afvalstromen samen met regiogemeenten en GAD aanbesteden met als doel een zo duurzaam mogelijke verwerking.
Beheersing plaagdieren en invasieve exoten	Geen gebruik van chemische middelen.
Openbare verlichting	Mogelijkheden voor verdergaande energiebesparing (na toepassing van led-verlichting) blijven onderzoeken.
Grondverzet	Bescherming bodemkwaliteit door te voldoen aan de gemeentelijke Nota Bodembeheer.